

**PROJEKTIPÕHINE ÕPE
PLANEERIMINE,
DOKUMENTEERIMINE**

TABASALU TEELAHKME LASTEAE

ANNELI LAAMANN

PROJEKTÕPE, PROJKE TIÕPE, PROJEKTIPÕHINE ÕPE – HEAL LAPSEL MITU NIME...

Eestis on levinud erinevad viisid, kuidas planeerida ja läbi viia.

- TÄISKASVANUST LÄHTUV ÕPIKÄSITUS
- LAPSEKESKNE ÕPIKÄSITUS
- LAPSEST LÄHTUV ÕPIKÄSITUS
- LAPSE JUHITUD TEGEVUS

PROJEKTI PLANEERIMISE VORM:

Antud kuuplaani ehk projektiplaani vormi algidee pärineb Soomest, Turu linnast ning on kohandatud eesti alushariduse õppekavaga sobivaks.

[..\..\Õppekava, õppekavaga seotud materjal\Planeerimine\Kuuplaanivorm 2018.pdf](#)

PROJEKTI FAASID:

I projekti ideede, mõtete korje lastelt, projekti planeerimine koos lastega. Uurimisküsimuste püstitamine, teemakaardid (mõistetekaart)

II projekti tegevused, arendustöö, projekti käigus uute küsimuste püstitamine

III projekti lõpetamine, kokkuvõte, projekti presenteerimine, hindamine ja analüüs koos lastega

LASTE OSALUS

- Lapsest lähtuv projektõpe tugineb laste ideedel, aktiivsusel ja osalusel.
- Projekti algetapil ning projekti vältel kogutakse laste küsimusi, ideid. Laste huvi, küsimused ja arutlused on need, mis viivad projekti edasi.
- Lapsed loovad uusi teadmisi, seoseid, tegutsevad ning õpetaja loob tingimused ja on suunajaks ning toetajaks. Lapsest lähtuvas pedagoogikas on oluline rajada õpetus laste endi kogemustele. Õpetaja suunab lapsi arutlema, süvendama ja laiendama oma kogemusi, arendama uusi mõtlemisstruktuure.
- Lapse vajadused ja huvid on esikohal, mis ei tähenda aga seda, et kogu tegevus lähtuks ainult lapsest. Oluline on demokraatia – otsused sünnivad läbi arutelude, hääletamiste.
- Õpetaja ei kavanda laste tegevusi ette, vaid ta aitab lastega vesteldes arendada nende endi ideid ning lastel teadlikuks saada oma kogemusest. Lapse mõtted pole õiged ega valed, sest lähtuvad tema enda kogemusest.

LASTE OSALUSE TASEMED (Shier 2002)

1. LAPSED TULEVAD KUULDAVAKS

Oled sa valmis last kuulama?

Kas töötad nii, et lapse kuulamine on võimalik?

Kas lapse kuulamine on levinud teie töökeskkonnas?

2. LAPSI TOETATAKSE OMA NÄGEMUSI VÄLJENDAMA

Oled sa valmis last toetama oma arusaami väljendama?

Töötad sa nii, et lapse toetamine on võimalik?

Kas laste ideede/mõtete toetamine on teie töökeskkonna põhimõte?

3. LAPSE ARVAMUSEGA ARVESTATAKSE

Oled sa valmis oma töös arvestama laste arvamusega?

Kas otsuste tegemise protsess võimaldab laste arvamuslega arvestada?

Kas laste arvamustele tuleks anda neile kuuluv väärtus sinu töökeskkonna otsuste tegemise protsessis?

4. LAPSI KAASATAKSE OTSUSTE TEGEMISTE PROTSESSI

Oled sa valmis lapsi kaasama otsuste tegemise protsessi?

Kas sul on tööviise /meetodeid kuidas lapsi kaasata otsuste tegemisse?

Kas sinu töökeskkonnas on tavaks lapsi kaasata otsuste tegemisse?

5. LAPSED JAGAVAD VÕIMU JA VASTUTUST OTSUSTE TEGEMISEL

Oled sa valmis jagama vastutust lastega?

Kas teil on tööviise /meetodeid, kus võimaldatakse, et lapsed ja täiskasvanud jagavad võimu ja

Kas lastele võimu ja vastutuse andmine on teie töökeskkonnas lubatud?

PEDGOOGILINE DOKUMENTEERIMINE on suunatud õppeprotsessi analüüsimisele. Analüüs saab toimuda:

- õpetaja ja paarilise/assistendi vahel,
- lapsevanema ja õpetaja vahel,
- õpetaja ja lapse vahel
- lapse ja lapse vahel

Et saada tagasisidet, kasutavad pedagoogid erinevaid dokumenteerimismeetodeid:

- Vaatlus (mängu vaatlus, tegevuste vaatlus jm)
- vestlus,
- intervjuu,
- fotografeerimine, video ja lindistamine,
- laste tööd, mida analüüsides saab olulist materjali laste mõtetest, huvides ja plaanidest.

Dokumenteeringine tagab laste mõtete ja tööde avatud esitlemise, milledest saavad röömu tunda nii lapsed, lasteaia töötajad kui vanemad.

Oluline on arutada oma meeskonnaga läbi:

- Ühine arusaam dokumenteerimisest ja mis on oluline
- Kuidas dokumenteerimist omavahel jagatakse
- Milliseid dokumente me kogume, kuhu me need talletame
- Kui palju meil on omavahel aega kogutud materjali üle arutada
- Kuidas me kogutud materjali kasutame
- Andmekaitse küsimused

KUI DOKUMENTEERIMINE ON VEEL TÄITSA ALGUSES.....

MIKS?

- Laste märkamine
- Õppeprotsessi nähtavaks tegemine
- Lasteaia ja kodu infovahetus
- Oma professionaalsuse tõstmiseks
- Lasteaia arendustöös
- Tehnoloogia õpetus, meediakasvatus

MIDA?

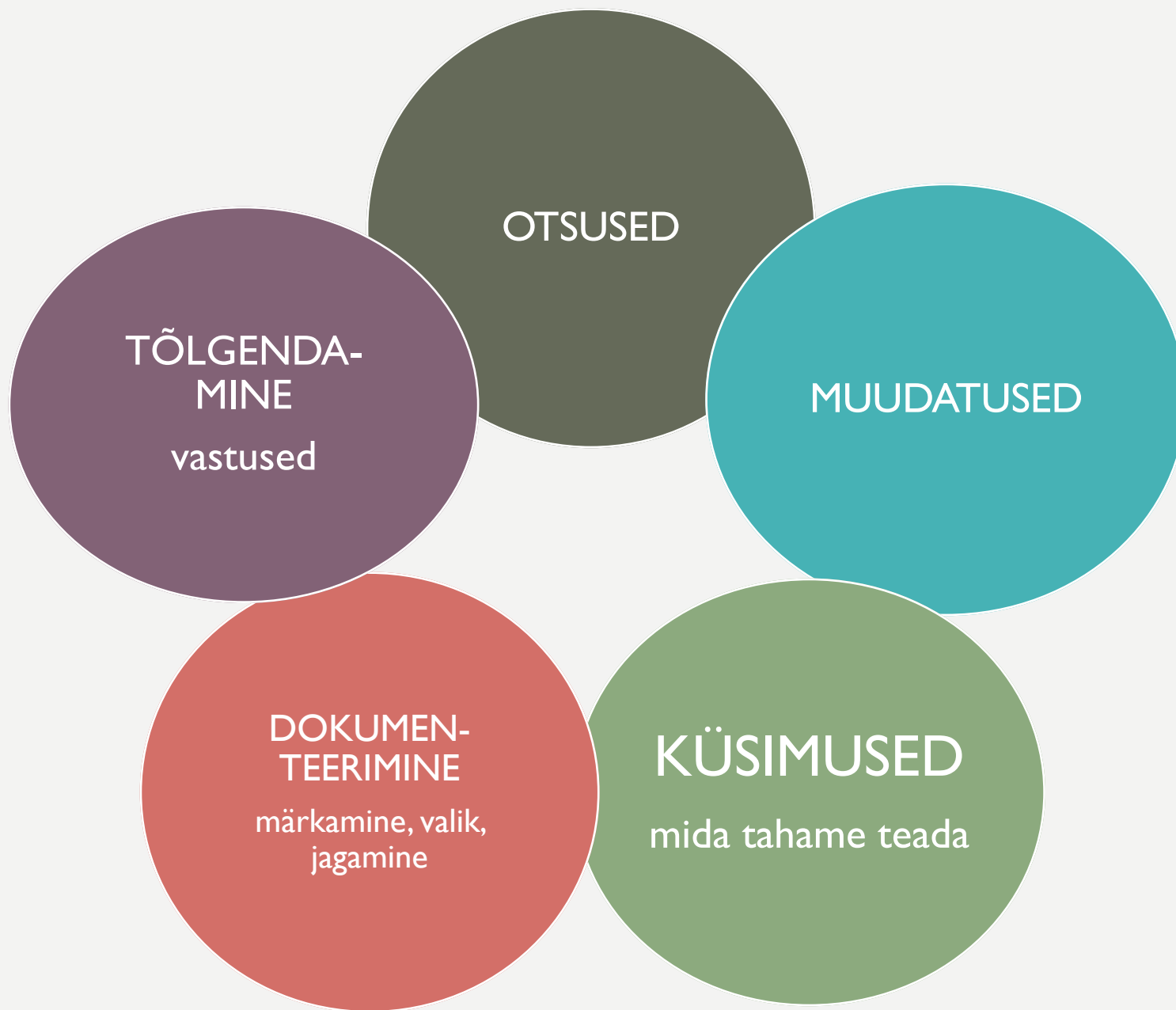
- Laste ja täiskasvanute tehtud fotod ja videod
- Eri situatsioonide ja mänguhetkede helisalvestused
- Laste kunstitööd, meisterdused, fotod ehitustest jm
- Õpetajate märkmed, ülestähendused
- Vanemate kodus tehtud dokumentatsioon

KUIDAS?

- Dokumenteerimise harjutamine
- Lapsed tutvuvad dokumenteerimisega
- Lapsed ja täiskasvanud õpivad tehnoloogia kasutamist
- Lastevanematele tutvustamine
- Laste arengumappide täiendamine
- Blogi, FB lehe loomine

MILLAL?

- Dokumenteeritakse järjepidevalt, jäetakse vaba aega meeskonnale analüüsiks
- Lastel endil on võimalus oma tegevust dokumenteerida
- Lapsevanematele jagatakse järjepidevalt dokumentatsiooni
- Lastevanemate õhtud ja perevestlused, kus dokumendid on väljas ja neist vesteldakse

PEDAGOOGILISE DOKUMENTEERIMISE PROTSESS.

KÜSIMUSED aitavad alustada. Vestlusi peetakse koos lastega.

- Kui tahetakse arendada laste omavahelisi suhteid ja heaolu
- Kui tahetakse arendada õpikeskkonda.
- Kui planeeritakse tegevusi ja projekte
- Kui analüüsitakse õppetegevust ja arendatakse seda

TÕLGENDAMINE abiks esitatud küsimused. Millised vastused dokumentatsioon välja toob? Nt kui oli eesmärk muuta paremaks laste riietumise ajal tekkiv kaos, siis aitab video vaatluse analüüs, mis esikus riietumise ajal toimub.

Pedagoogilise dokumenteerimise juurde kuulub ka **pedagoogiline vestlus lapsega**, võttes aluseks tema kohta käiva dokumentatsiooni. Laps valib fotode ja tööde seast materjali oma kasvumappi. Vestlus puudutab lapse arusaamu, õppimist, ideid. Näiteks kui vestlusest lapsega selgub, et ta väga tahaks õppida uisutama, saab planeerida õppetegvusse kogu rühmaga jäähalli uisutama mineku.

Onko gepardilla
koninat pilkat kuin
vaiva-gepardilla?

Miten ampiaiset tekevät pesän?

Onko papen puuta?
Pursetanko me puuhun?
Mitä sille puulle on
kerty?

Miten alligatoreita
pyydystetään?

Miksi ruua
kiusaus?

Onko muuraheisten veri
vihreää?

MUURAHAISELLE EI OLE
VERENKIERTOJA ELI
SILLÄ EI OLE VIHREÄÄ
VERTA

Miten pitkä
on rekka?

METRO

MIKSI METRO
KULKEE MAAN ALLA?

AUTO

MIKSI AUTO
KULKEE MAAN
PÄÄLLÄ?

JUNA

MIKSI JUNA
KULKEE MAAN PÄÄLLÄ?

SIENI

PEDAGOOGILISE VESTLUSE DOKUMENTEERIMINE LAPSEGA

LAPSELE TÄHTSAD ASJAD

LAPS..... LÄBIVIIJA.....

KUUPÄEV.....

Mida lapsele meeldib mängida/ millega/ millega tegutseb kõige meelsamini?

Mis lapsele eriliselt meeldis pärast eelmist vestlust?

Mis lapsele ei meeldi / kardab/ väldib/ on ettevaatlik?

Lapsele tähtsad inimesed/ mänguasjad/ raamatud/ laulud/ salmid/ paigad?

Mida laps soovib järgmisena teha? Õppida? Mida selleks teha?

KASUTATUD MATERJALID:

- Ülle Mängli „Projektõpe kui võimalusterohke õppemeetod.“ SA Innove õppekava, 2017
- Maarika Pukk ja Jarmo Kinos „Lapsest lähtuv kasvatus“ ILO, 2010
- Kati Rintakorpi ja Elsa Vihmari-Henttonen „Tää on meidan maailma. Pedagoginen dokumentoiti varhaiskasvatuksessa“, Lasten Keskus, 2017
- Kangas Jonna, Vlasov Janniina, Fonsen Elina „Osallisuuden pedagogiikka varhaiskasvatuksessa“ 1 (2014) ja 2 (2018)

NÄIDE

PROJEKT „Mutionu pidu“

Laste vanus 4-5a,

Projekti kestus 3 kuud (september – november)